

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 21 stycznia 2011 r.

DIS-DEC-43/2827/11

dot. [...]

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) oraz art. 12 pkt 2, art. 18 ust. 1 pkt 1 i art. 22 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 1, art. 25 ust. 1, art. 36 ust. 2, art. 37, art. 39 i art. 40 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r., Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wniosku Pełnomocnika I. Sp. z o. o. O. Sp. j., o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej decyzją Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 24 września 2010 r., nr DIS-DEC-1134/38146/10, nakazującą usunięcie uchybień w procesie przetwarzania danych osobowych przez I. Sp. z o. o. O. Sp. j.

utrzymuję w mocy zaskarżoną decyzję.

Uzasadnienie

W dniu 24 września 2010 r. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wydał decyzję nr DIS-DEC-1134/38146/10 nakazującą I. Sp. z o. o. O. Sp. j., zwanej dalej Spółką, usunięcie uchybień w procesie przetwarzania danych osobowych, poprzez:

1. Dopełnienie wobec osób, których dane pochodzące ze źródeł powszechnie dostępnych (Monitor Sądowy i Monitor Gospodarczy) zostały zebrane i utrwalone przez ww. administratora danych,

obowiązku informacyjnego o którym mowa w art. 25 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, w terminie 3 miesięcy, od dnia w którym niniejsza decyzja stanie się ostateczna.

2. Zgłoszenie do rejestracji zbioru danych osobowych klientów [...] w terminie 30 dni, od dnia w którym niniejsza decyzja stanie się ostateczna.

3. Zapewnienie użytkownikom serwisu A. możliwości swobodnego wyrażenia zgody na przetwarzanie ich danych osobowych w celach marketingowych w terminie 30 dni, od dnia w którym niniejsza decyzja stanie się ostateczna.

4. Opracowanie dokumentacji stanowiącej politykę bezpieczeństwa oraz instrukcję zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych, w terminie 30 dni, od dnia w którym niniejsza decyzja stanie się ostateczna.

5. Nadanie upoważnień do przetwarzania danych osobowych osobom, dopuszczonym do przetwarzania danych osobowych w terminie 14 dni, od dnia w którym niniejsza decyzja stanie się ostateczna.

6. Opracowaniu ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych w terminie 14 dni, od dnia w którym niniejsza decyzja stanie się ostateczna.

W pozostałym zakresie postępowanie zostało umorzone.

W dniu [...] października 2010 r. do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynął, złożony w terminie, wniosek Pełnomocnika Spółki (pełnomocnictwo w aktach postępowania) o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej decyzją Generalnego Inspektora nr DIS-DEC-1134/38146/10 (dotyczy kontroli sygn. [...]).

We wskazanym wniosku Pełnomocnik Spółki (dalej: Wnioskodawca) zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie prawa materialnego tj. art. 25 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych w zw. z art. 8 ust. 1-2 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186 ze zm.) oraz wniosł o uchylenie zaskarżonej decyzji i umorzenie postępowania. W uzasadnieniu Pełnomocnik Spółki podniósł, że:

1. Decyzja Generalnego Inspektora została wydana z naruszeniem art. 25 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych, który wyłącza obowiązek informacyjny określony w ust. 1, w sytuacji gdy „przepis innej ustawy przewiduje lub dopuszcza zbieranie danych osobowych bez wiedzy osoby, której dane dotyczą”. W art. 25 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych wskazane są dwie odrębne kategorie przepisów ustaw szczególnych: przewidujących lub dopuszczających zbieranie danych osobowych bez wiedzy podmiotu danych. W przypadku obowiązywania przepisów chociaż jednej z tych dwóch grup, analizowany wymóg informacyjny nie występuje. Czasownik „przewidywać, przewidzieć” oznacza „określić, oznaczyć coś z góry,

zaplanować, założyć” (Słownik Języka Polskiego PWN, t. II, red. M. Szymczak, Warszawa 1998, str. 971-972). W związku z tym przez normę „przewidującą zbieranie bez wiedzy” będziemy rozumieli ustawową normę, która *expressis verbis* określa (ustala) wyłączenie wiedzy podmiotu danych na temat zebrania jego danych przez administratora danych. Dlatego też w doktrynie wskazuje się jako spełnienie tego warunku przepisy niektórych ustaw, w których wprost zapisano, iż określone podmioty mogą gromadzić dane bez wiedzy osoby, której dane dotyczą (J. Barta, P. Fajgielski, R. Markiewicz, *Ochrona danych osobowych. Komentarz*, Kraków 2007, str. 496).

Drugi rodzaj normy ustawowej, o której mowa w art. 25 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych, tylko dopuszcza (a nie przewiduje) zbieranie danych bez wiedzy podmiotu danych. Nie chodzi zatem o normę, która bezpośrednio rozstrzyga kwestię wyłączenia wiedzy podmiotu danych na temat przetwarzania jego danych osobowych. Przyjmując, że występuje inny zakres znaczeniowy tych dwóch słów, to czasownik „dopuszczać, dopuścić” tłumaczy się jako „uznać coś za możliwe, przypuszczać” lub w innym znaczeniu „przystać na coś, nie przeszkodzić czemuś” (Słownik Języka Polskiego PWN, t. I, red. M. Szymczak, Warszawa 1998, str. 401-402). Będzie to więc przepis, który nie sprzeciwia się pozyskaniu danych bez wiedzy podmiotu danych. Z takim dopuszczeniem mamy do czynienia w przypadku ustaw wprowadzających jawność formalną rejestrów publicznych, w tym rejestrów zawierających dane osobowe. Jawność formalna rejestru oznacza prawo każdego do dostępu do danych rejestrowych, bez potrzeby wykazywania w tym swojego interesu prawnego lub faktycznego. Ze względu na powszechną legitymację podmiotową w zakresie dostępu do danych rejestrowanych, uzyskujący informacje z rejestru nie jest w żaden sposób identyfikowany na etapie pozyskania przez niego danych.

Ustawy dotyczące rejestrów publicznych zdaniem wnioskodawcy, nie wymagają również odnotowania faktu udostępnienia jawnych danych, czyli ze strony organu rejestrowego brak jest wiedzy komu i kiedy dane zostały ujawnione, a co z tym związane nie może on wykonać obowiązku wskazanego w art. 33 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych. Zresztą niektóre organy rejestrowe, na podstawie ogólnie sformułowanej zasady jawności, umieszczają dane z rejestrów publicznych w sieci publicznej Internet, co uniemożliwia jakąkolwiek kontrolę udostępnień. Powyższa sytuacja zaistniała w przypadku pojedynczych organów gminy w zakresie ewidencji działalności gospodarczej. Przedstawione powyżej przesłanki zachodzą również w przypadku danych zawartych w Krajowym Rejestrze Sądowym. Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, rejestr ten jest (w całości) jawny, natomiast w ust. 2 przyznano każdemu prawo dostępu do danych zawartych w KRS za pośrednictwem Centralnej Informacji.

Pełnomocnik Spółki wskazał również na konsekwencje zajęcia przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych stanowiska, potwierdzającego obowiązek zbierającego

dane z KRS przekazania osobie fizycznej, ujawnionej w rejestrze, informacji określonych w art. 25 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych. Taki wymóg będzie wówczas powszechnie występował w obrocie gospodarczym, w związku z szeregiem czynności związanych z pozyskiwaniem danych z KRS, np. w przypadku kancelarii prawnych sprawdzających prawidłową reprezentację stron stosunków umownych.

2. W zakresie pozostałych zarzutów, wymienionych w pkt I.2-6 rozstrzygnięcia zaskarżonej decyzji Pełnomocnik Spółki wyjaśnił, że Spółka aktualnie prowadzi działania mające na celu przywrócenie stanu zgodnego z przepisami o ochronie danych osobowych. Administrator danych (I. Sp. z o.o. O. Sp. j.) podjął następujące działania przywracające stan zgodny z prawem:

- 1) zgłoszony został przez administratora danych zbiór danych o nazwie „Z.”, w którym przetwarzane są dane w postaci adresów poczty elektronicznej klientów Spółki (kopia wniosku została załączona do pisma),
- 2) Spółka prowadzi działania w zakresie zmiany regulaminu, w celu zapewnienia użytkownikom serwisu A. możliwości swobodnego wyrażenia zgody na przetwarzanie ich danych w celach marketingowych,
- 5) Spółka opracowuje dokumentację przetwarzania i ochrony danych osobowych, tj. politykę bezpieczeństwa oraz instrukcję zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych,
- 6) nadano upoważnienia do przetwarzania danych osobowych osobom dopuszczonym do przetwarzania danych osobowych,
- 7) opracowano ewidencję osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych.

Natomiast w piśmie z dnia [...] grudnia 2010 r. Pełnomocnik Spółki złożył dodatkowe wyjaśnienia oraz przedstawił pozostałe dowody mające potwierdzić przywrócenie stanu zgodnego z prawem, w zakresie punktów I.3-6 zaskarżonej decyzji.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył co następuje:

Zgodnie z treścią art. 25 ust. 1 ustawy, w przypadku zbierania danych osobowych nie od osoby, której one dotyczą, administrator danych jest obowiązany poinformować tę osobę, bezpośrednio po utrwaleniu zebranych danych, o: 1) adresie swojej siedziby i pełnej nazwie, a w przypadku gdy administratorem danych jest osoba fizyczna - o miejscu swojego zamieszkania oraz imieniu i nazwisku, 2) celu i zakresie zbierania danych, a w szczególności o odbiorcach lub kategoriach odbiorców danych, 3) źródle danych, 4) prawie dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania, 5) uprawnieniach wynikających z art. 32 ust. 1 pkt 7 i 8. Natomiast zgodnie z

treścią art. 25 ust. 2 pkt 1 ustawy, przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli: przepis innej ustawy przewiduje lub dopuszcza zbieranie danych osobowych bez wiedzy osoby, której dane dotyczą.

Jak wynika z ustalonego na podstawie zebranego w przedmiotowej sprawie materiału dowodowego, Spółka prowadzi działalność w zakresie świadczenia usług odpłatnego udzielania informacji gospodarczej, pochodzącej ze źródeł powszechnie dostępnych (Monitor Sądowy i Monitor Gospodarczy) osobom zainteresowanym. Usługa ta jest udostępniana za pośrednictwem publicznej sieci Internet. W związku z powyższym, przetwarza dane osobowe w zakresie: imię, nazwisko, nr PESEL, pełniona funkcja, rok urodzenia, które zostały ujawnione w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS).

Ustawa o ochronie danych osobowych nie zakazuje tworzenia odrębnych zbiorów na podstawie danych pochodzących ze źródeł powszechnie dostępnych, jednakże nie oznacza to, że powstałe w ten sposób zbiory nie podlegają przepisom ww. ustawy. Przede wszystkim Spółka, jako administrator ww. danych osobowych powinna legitymować się przesłanką do przetwarzania takich danych. W opisanej sytuacji należałoby uznać, że taką przesłankę może stanowić art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy tj. przetwarzanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą. Kolejnym obowiązkiem, który ciąży na administratorze danych jest zgłoszenie zbioru do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 43 ust. 1 (art. 40 ustawy). W opisanym przypadku mamy do czynienia z wyjątkiem, o którym mowa w art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy tj. z obowiązku rejestracji zbioru danych zwolnieni są administratorzy danych powszechnie dostępnych. Brak jest natomiast podstaw, do zwolnienia Spółki z obowiązku przekazania osobom, których dane dotyczą informacji, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych.

Spółka pozyskuje dane z KRS, jak wcześniej wskazano, w celu utworzenia odrębnego zbioru danych, który wykorzystuje dla własnych celów zarobkowych. W ten sposób Spółka staje się administratorem zebranych w opisany sposób danych, zatem jako na administratorze danych, ciąży na niej obowiązek, informacyjny (bezpośrednio po utrwaleniu zebranych danych), o którym mowa w art. 25 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych.

Niezasadnym jest powoływanie się przez Pełnomocnika na przesłanki zwolnienia z obowiązku informacyjnego, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 1 ustawy. Wymienione przesłanki dotyczą sytuacji, gdy przepis innej ustawy przewiduje lub dopuszcza zbieranie danych osobowych bez wiedzy osoby, której dane dotyczą. Zwolnienie to dotyczy zatem podmiotów, których działalność polegająca na przetwarzaniu danych osobowych została uregulowana szczegółowymi

przepisami prawa. Spółka nie jest podmiotem (administratorem danych) prowadzącym rejestry publiczne na podstawie przepisów prawa, a jedynie administratorem danych, który pozyskał dane z takiego rejestru. Zasady dotyczące jawności danych z KRS nie zobowiązują Spółki do upowszechnienia posiadanych informacji, świadczy ona swoje usługi odpłatnie. Co więcej mogłaby ona utajnić posiadane dane i nikt nie mógłby żądać od niej ujawnienia zebranych informacji powołując się na przepisy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

W odpowiedzi natomiast na obawy Pełnomocnika Spółki, iż stanowisko potwierdzające obowiązek zbierającego dane z KRS przekazania osobie fizycznej, ujawnionej w rejestrze, informacji określonych w art. 25 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych będzie powszechnie występował w obrocie gospodarczym, w związku z szeregiem czynności związanych z pozyskiwaniem danych z KRS, należy wskazać, iż dane osobowe zostały w Krajowym Rejestrze Sądowym umieszczone m.in. w celu zapewnienia jawności obrotu gospodarczego. W tym też celu powinny być przetwarzane przez podmioty je pozyskujące. Natomiast Spółka stworzyła swoją bazę na podstawie informacji z KRS i świadczy usługi w zakresie udostępniania informacji, wśród których znajdują się dane osobowe, dla realizacji swoich celów zarobkowych.

Ponadto, należy zauważyć, że Krajowy Rejestr Sądowy jest to jedyny rejestr dla podmiotów nim objętych, prowadzony przez sądy gwarantujące obiektywność, profesjonalizm i poszanowanie przepisów prawa (Łukasz Zamojski, Komentarz, LexPolonica). Upoważnienie do prowadzenia rejestru wynika z przepisów prawa, które precyzyjnie określają sposób jego prowadzenia. Z przepisów tych wynika również domniemanie prawdziwości danych wpisanych do rejestru.

Konstytucyjnie zagwarantowane prawa osób do nieujawniania dotyczących ich informacji mogą ograniczać wyłącznie przepisy rangi ustawowej. Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym jest właśnie takim aktem, bowiem zgodnie z treścią art. 35 pkt 1 tej ustawy, ilekroć do Rejestru wpisuje się: osobę fizyczną - zamieszcza się nazwisko i imiona oraz identyfikator nadany w systemie ewidencji ludności, zwany dalej „*numerem PESEL*”. Przy tym rejestr ten jest jawny, bowiem powstał m.in. dla zapewnienia jawności danych podmiotów uczestniczących w życiu gospodarczym. Osoby, o których mowa w przepisach ustawy o KRS, mają zatem obowiązek podania swoich danych w celu ich zamieszczenia w tym rejestrze, muszą też liczyć się z ich ujawnieniem. Nie oznacza to jednak, że muszą one godzić się na wykorzystanie ich danych w celach innych, niż (ogólnie rzecz ujmując) „*jawność obrotu gospodarczego*”. W myśl art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych, administrator danych przetwarzający dane powinien dolożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane te były: zbierane dla oznaczonych, zgodnych z

prawem celów i nie poddawane dalszemu przetwarzaniu niezgodnemu z tymi celami, z zastrzeżeniem ust. 2.

Z tych względów niedopełnienie przez Spółkę obowiązku informacyjnego wobec osób, których dane dotyczą (pochodzące z KRS), pozbawia te osoby podstawowego prawa do informacji o przetwarzaniu ich danych, a tym samym ogranicza możliwość skorzystania z uprawnień, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 7 i 8 ustawy o ochronie danych osobowych tj. wniesienia, w przypadkach wymienionych w art. 23 ust. 1 pkt 4 i 5, pisemnego, umotywowanego żądania zaprzestania przetwarzania jej danych ze względu na jej szczególną sytuację; wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania jej danych w przypadkach, wymienionych w art. 23 ust. 1 pkt 4 i 5, gdy administrator danych zamierza je przetwarzać w celach marketingowych lub wobec przekazywania jej danych osobowych innemu administratorowi danych.

Warto też zasygnalizować, że katalog przypadków pozwalających odstąpić od przekazania informacji, o którym mowa w art. 25 ust. 1 ustawy uległ zmianie w wyniku nowelizacji ustawy dokonanej w 2004 r. (uchylony został m.in. przepis ust. 2 pkt 2 powołanego artykułu, który zwalniał z dopełnienia tego obowiązku w sytuacji gdy „dane przewidziane do zebrania są ogólnie dostępne”). Z tych względów należy uznać, iż intencją ustawodawcy było zobowiązanie administratorów danych, którzy zbierają dane „ogólnie dostępne” do dopełniania obowiązków wynikających z powołanego przepisu.

Reasumując, należy stwierdzić, że Spółka jest zobowiązana do dopełnienia obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 25 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych.

Odnosząc się do wniosku o uchylenie decyzji i umorzenie postępowania w zakresie pkt I ppkt 2-6 zaskarżonej decyzji, po ponownym rozpoznaniu sprawy zakończonej decyzją Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 24 września 2010 r., nr DIS-DEC-1134/38146/10 należy wskazać, że ww. decyzja została wydana na podstawie prawidłowo zgromadzonego materiału dowodowego i po rozpatrzeniu wszystkich żądań strony zgłoszonych w toku przedmiotowego postępowania. Uznać zatem należy, że rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonej decyzji jest prawidłowe zarówno z punktu widzenia zgodności z prawem, jak i pod względem celowości. Zgodnie z wyrokiem NSA z dnia 28 maja 1989 r., IV SA 1278/88 „Kompetencje organu odwoławczego obejmują zarówno korygowanie wad prawnych decyzji organu I instancji, polegających na niewłaściwie zastosowanym przepisie prawa materialnego, jak i wad polegających na niewłaściwej ocenie okoliczności faktycznych”. Z uwagi na to, że zaskarżona decyzja została wydana na podstawie właściwie zastosowanych przepisów prawa oraz na podstawie prawidłowo ustalonego stanu faktycznego należało utrzymać ją w mocy.

Natomiast na podstawie przedstawionych przez Pełnomocnika Spółki dowodów przedstawionych we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy z dnia [...] października 2010 r. oraz w piśmie z dnia [...] grudnia 2010 r. należy uznać, iż Spółka wykonała pozostałe nakazy decyzji Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 24 września 2010 r., nr DIS-DEC-1134/38146/10, poprzez:

- 1) zgłoszenie zbioru danych o nazwie „Z.”, w którym przetwarzane są dane w postaci adresów poczty elektronicznej klientów Spółki (kopia wniosku została załączona do pisma),
- 2) zapewnienie użytkownikom serwisu A. możliwości swobodnego wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych (załączono ze strony internetowej [...]),
- 3) opracowanie dokumentacji przetwarzania danych tj. polityki bezpieczeństwa oraz instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych, których kopie załączono do pisma,
- 4) nadanie upoważnień osobom dopuszczonym do przetwarzania danych osobowych (kopie przykładowego upoważnienia załączono do pisma),
- 5) opracowanie ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych (kopie ewidencji załączono do pisma).

Dlatego też, oceniając ponownie całokształt zebranego materiału dowodowego w przedmiotowej sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął jak w sentencji.

Decyzja jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych w związku z art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.), od niniejszej decyzji stronie przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (na adres: ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa).